

КРЕАТИВНИ ТЕХНИКИ НА ШИЕЊЕ КАКО ДА Ѐ ДАДЕТЕ НОВ ЖИВОТ НА ОБЛЕКАТА?

Уметноста на шиењето не е само занает, туку и форма на изразување и начин за поддршка на одржливата мода.

Преку различни техники можеме да поправиме облека, да ја претвориме во нов стил и да ѝ дадеме уникатен карактер. Многу од овие методи имаат долга историја и се користат ширум светот веќе векови.

Во продолжение ви претставуваме некои од најинтересните креативни техники за шиење.

Сашико – Јапонската уметност на крпење со историја

Сашико (што значи „мали убоди“ на јапонски) е традиционална техника на шиење која потекнува од 17. век, првично користена од јапонски земјоделци и рибари. Таа вклучувала рачно зацврстување на облеката со карактеристични бели конци на темносина ткаенина. Во почетокот, сашико имала практична функција – зајакнување на ткаенините и продолжување на нивниот век. Но со текот на времето, се развила во декоративна текстилна уметност, препознатлива по своите геометриски шари како бранови, ѕвезди и квадрати. Денес, сашико доживува ренесанса како креативен начин за крпење облека. Оваа техника не само што го заштитува и зајакнува материјалот, туку му дава и уникатен, уметнички изглед. Идеална е за поправка на фармерки, палта и ленена облека, спојувајќи ја традицијата со современата естетика на одржливата мода.

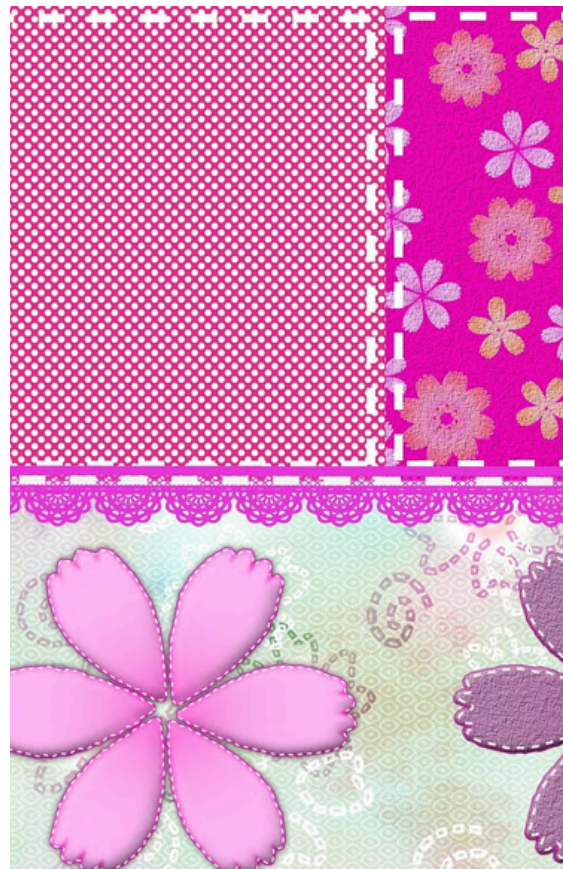
Ко-финансирано од
Европска Унија

Пачворк – Уметност на комбинирање ткаенини со вековна традиција

2

Пачворк, техниката на сошивање различни парчиња ткаенина, потекнува уште од антички Египет. Траги од оваа метода се пронајдени во гробниците на фараоните, а подоцна станала популарна и во Азија и Европа. Во 16. и 17. век, пачворк техниката се проширила во Британија и САД, особено кај доселениците кои морале ефикасно да ја користат ткаенината и да го сведат отпадот на минимум. Најпознатата форма на пачворк е „ќебето“ (quilt) – слоевит текстил изработен со шиене на разнобојни парчиња ткаенина. Денес, пачворкот не се користи само за традиционални ќебиња, туку и како начин за обнова на облека, додавање на уметнички печат, и повторна употреба на остатоци од ткаенина што инаку би завршиле на депонија. Тоа е техника што спојува историја, креативност и одржливост, создавајќи уникатни креации со приказна.

Апсајклинг – современ метод на рециклирање во модата

Апсајклинг, или креативна повторна употреба, е процес на трансформирање на стари предмети во нови, повредни и посложени производи. Се појави во модата како одговор на прекумерното производство и загадувањето на животната средина. Терминот стана популарен во 1990-тите благодарение на германскиот инженер Рајндер Пилц, но самата практика е многу постара – низ историјата, луѓето природно повторно ја користеле и преобликувале облеката долго пред тоа да стане еколошка потреба. Со апсајклинг, стара кошула може да се претвори во стилски фустан, истрошени фармерки во модерна чанта, а обични парчиња облека можат да добијат нов живот со декоративни апликации. Овој пристап овозможува уникатен, персонализиран стил, додека истовремено го намалува отпадот во модната индустрија – правејќи го апсајклингот клучна практика во одржливата мода.

Декоративно везење – Уметност на украсување облека позната илјадници години

Везење е една од најстарите техники за декорација на ткаенина, со потекло од античка Кина и Египет. Низ вековите, се развило во различни форми – од раскошно извезени кралски облеку до нежни народни мотиви. Еден од најпознатите мајстори на везењето бил Вилијам Морис, англиски дизајнер од 19. век, кој одиграл клучна улога во обновата на традиционалното занаетчиство и неговата интеграција во применетата уметност. Денес, везењето доживува вистинска преродба во модата како начин за персонализирање на облеката. Цветни дизајни, геометриски мотиви, па дури и индивидуални цртежи можат да се извезат на кошули, фармерки, чанти, додавајќи уникатен и уметнички печат. Покрај тоа, везењето е одличен начин за покривање на мали несовершености на ткаенината, при што ја збогатува облеката со рачно изработен мотив и естетска вредност.

Квилтинг – Уметноста на шиене што го освои модниот свет

Квилтинг, или подставено шиене, е техника што вклучува спојување на повеќе слоеви ткаенина за да се создаде топол и декоративен материјал. Потекнува од Далечниот Исток, но станува особено популарна во Европа и Америка во 18. и 19. век. Првично користена за изработка на топли ќебиња, со тек на време квилтинг техниката го нашла своето место и во модата – квилтани јакни, чанти и здолништа станале вистински тренд.

Современата мода го прифаќа квилтингот како декоративен и функционален елемент – квилтаните материјали додаваат длабочина и структура, а притоа остануваат удобни и практични.

Оваа техника им овозможува на дизајнерите да создаваат уникатни, слоевити парчиња кои успешно го спојуваат традиционалното занаетчиство со современиот дизајн.

Креативните техники на шиене не се само начин за персонализирање на облеката, туку и пат кон одржлив пристап во модата. Во време на прекумерно производство и брза мода, враќањето кон традиционални методи како што се крпење, везење и повторна употреба на облека ни овозможува да ѝ дадеме втор живот на облеката. Техники како Сашико, патчворк, реупотреба, везење и квилтинг обединуваат занаетчиство, уметност и одржливост. Тие не само што помагаат да се заштедат ресурси, туку и дозволуваат создавање на уникатен, свесен стил – во целосна согласност со филозофијата на одржлива мода (slow fashion).

ИМЕ НА ПРОЕКТ: СТОП ЗА БРЗАТА МОДА (STOP FAST FASHION)

Период за спроведување: 01.08.2024 – 31.07.2025

Број на проект: 2023-2-PL01-KA210-VET-000174365

Координатор: Фондација за Едукација, Развој и Иновација - Полска

Партнер: Здружение на граѓани за унапредување на уметничкото занаетчиство и ракотворењето „МАТА“ Скопје - С. Македонија

СЕКТОР: VET

Кофинансирано од Европската Унија. Сепак, изразените ставови и мислења се само ставови на авторот/авторите и не ги одразуваат нужно ставовите на Европската Унија или на Фондацијата за развој на образовниот систем (FRSE). Ниту Европската Унија ниту FRSE не можат да бидат одговорни за нив.

Сите резултати развиени во рамките на проектот „STOP FAST FASHION“ се достапни под отворени лиценци (CC BY-SA 4.0 DEED). Истите можат да се користат бесплатно и без ограничувања. Забрането е копирање или обработка на овие материјали во целост или делумно без дозвола на авторот. Доколку се користат резултатите, неопходно е да се признае изворот на финансирањето и неговите автори.

